

Hoe

Met deze koffer kan je een speelse ontdekkingsstocht organiseren. Je kan het ook iets serieuzer aanpakken, en de kinderen een natuuronderzoek laten opzetten. Water heeft een zeer grote invloed op planten, dieren en de mens: geen enkel wezen kan immers zonder water. Door de kinderen in de huid van een natuuronderzoeker te laten kruipen, komen ze te weten wat een waterplas is en wie haar merkwaardige, soms wrede bewoners zijn. De opdrachtenkaarten kunnen daarbij helpen.

Extra

Op zoek naar meer informatie of inspiratie?

Het bosboek

Tips, en een speciaal hoofdstuk over amfibieën & reptielen

Nuttige sites

<https://www.lne.be/sites/default/files/atoms/files/Wateronderzoek%20MP.pdf>

Andere nuttige dingen om mee te nemen: veldgidsen, een verrekijker, notitieboekjes voor de kinderen

OPDRACHT: WELKE WATERPLANT BEN IK?

Sommige planten en bomen zijn verzot op water. Ze houden van natte voeten, heel het jaar door of enkel in de winter en de lente. Hun lievelingsplekjes zijn vochtige weilanden, drassige bossen, oevers van beken en rivieren, vijvers en vennetjes.

Wat doen we?

- We kijken naar de verschillende planten in en rond de waterplas. Hoe zien ze er uit?
- We zoeken hun naam op.

Wat heb je nodig?

- zoekkaarten planten
- aanstiplijst 'waterplanten'

Hoe doe je het?

1. Kijk goed rond de plas en in de plas.
Groeien er veel of weinig planten aan de oever?

Zijn er veel of weinig planten in het water?
2. Kijk nu goed naar de waterplanten.
Is het een boom of een plant?

Waar staan ze: in het water of aan de rand van het water?

Welke bloemkleur hebben ze?

Welke vorm heeft het blad?
3. Zoek ze tussen op de zoekkaart.
4. Duid ze aan op de aanstiplijst 'waterplanten'. Neem hiervoor een eikeltje, een steentje of ...

Vragen

1. Zijn waterdieren belangrijk voor waterplanten? Ja of neen? Waarom denk je dit?

Uitleg voor begeleider

Sta je aan het Kikkerkwartier? Zoek samen met de kinderen naar watermunt. Kneus blaadjes van verschillende planten: zo komen de geuren vrij. Volg je neus en snuif totdat je de muntgeur ruikt. Dit is overduidelijk watermunt. Je kan van dit plantje muntthee zetten.

Uitleg?

Waterplanten en waterdieren horen onlosmakelijk bij elkaar. Ieder heeft een taak. Ze zijn allemaal afhankelijk van elkaar d.w.z. dat de één niet zonder de ander kan leven.

Waterplanten hebben als taak om suikers (= eten) te maken. Ze nemen wat mineralen uit de bodem, een snuifje CO₂ uit de lucht en gebruiken het zonlicht als energie. Als dessert maken ze zuurstof.

Waterplanten bieden heel wat schuilplekjes. Zo zullen verschillende waterdiertjes zich verschuilen opdat ze niet opgegeten worden. Maar de waterroofdieren spelen ook graag verstoppertje; zo kunnen zij hun prooien besluipen en grijpen.

Sommige waterdieren lusten graag waterplanten (b.v. de poelslak). Andere waterdiertjes gaan juist waterdiertjes opeten. Alle diertjes hebben zuurstof nodig om te leven.

En dan leven er nog schimmels en bacteriën in en rond het water. Zij ruimen voortdurend op. Zij zorgen ervoor dat dode waterplanten en –dieren afgebroken worden tot heel kleine deeltjes. Hiervoor hebben zij ook zuurstof nodig.

Aanstijft waterplanten (1)

Welke waterplanten zie je? Waar staan ze?

Duid ze aan in de tabel. Doe dit met een eikeltje, een steentje, een blaadje of ... iets anders dat je vindt.

Waar sta ik?	Ik ben	Dit heb ik gezien!
Ik ben een boom die van water houdt. Mijn voeten staan altijd of meestal in het water.	zwarte els	
	schietwilg	
	boswilg	
Ik ben een moerasplant. Ik sta met mijn voeten <u>meestal</u> in het water, maar niet als het lang droog blijft.	moeras- vergeet-mij-nietje	
	watermunt	

	kattenstaart	
	bitterzoet	
	gewone wederik	
	gele lis	
	gele dotterbloem	

Aanstiplijst waterplanten (2)

<p>Ik ben een moerasplant.</p> <p>Ik sta met mijn voeten <u>meestal</u> in het water, maar niet als het lang droog blijft.</p>	<p>waterweegbree</p>	
	<p>waternavel</p>	
	<p>veenmos</p>	
<p>Ik ben een oeverplant.</p> <p>Ik sta met mijn voeten <u>altijd</u> onder water.</p>	<p>lisdodde</p>	
	<p>riet</p>	
<p>Ik ben een drijvende plant.</p> <p>Mijn wortels hangen in het water of zitten in de bodem. Mijn bladeren drijven.</p>	<p>waterlelie</p>	
	<p>gele plomp</p>	
	<p>veenwortel</p>	

	drijvend fonteinkruid	
Ik ben een onderwaterplant. Ik leef ondergedoken. Ik blijf helemaal onder water.	vederkruid	
	sterrenkroos	

OPDRACHT : WELK ONGEWERVELD WATERDIERTJE BEN IK?

We gaan op safari in de waterplas. Wat wriemelt er in het water? We zien zwemmende, vretende, parende waterdierpjes, rare snuiters met peddels en steekstaarten,...

Ieder diertje heeft zijn eigen woonplaats of thuisplek. Schep daarom op verschillende plekje in het water. Waar denk jij dat je de meeste diertjes zal vinden?

Wat doen we?

- We gaan zo veel mogelijk waterdierpjes scheppen.
- We brengen ze op naam, enkel de waterdierpjes die we met het blote oog kunnen zien.

Wat heb je nodig?

- schepnetjes
- witte emmertjes
- loepenpotjes
- zoekkaarten waterdierpjes
- aanstiplijst 'waterdierpjes'

Hoe doe je het?

1. Neem een wit emmertje. Vul dit met helder water van de plas.
2. Schep op verschillende plaatsen in de plas. Als er iets wriemelt in het schepnetje, dan heb je iets gevangen. Doe het waterdierpjes in je emmertje.
3. Bekijk het waterdierpje in een loepenpotje. Zoek zijn naam met de zoekkaart.
4. Duid ze aan op de aanstiplijst 'waterdierpjes'. Neem hiervoor een eikeltje, een steentje of ... iets anders dat je vindt.

Vragen?

1. Welke waterdierpjes komen het meest voor? Maak een top 3 of een top 5.
2. Welke waterdierpjes verstopten zich goed?

Uitleg voor begeleider

Om succesvol waterdiertjes te scheppen:

- Sleep met lange, rustige halen je schepnet in het open water.
- Schep langs de oeverzone.
- Schep juist onder het wateroppervlak.
- Schep tussen de begroeiing van de waterplanten.
- Schep op de bodem.
- Neem drijvende waterplanten uit het water en 'spoel' ze in het emmertje
- Vind je takken in het water, 'spoel' ze in je emmertje'.

Om de waterdiertjes in het emmertje terug te vinden:

- Zorg ervoor dat het water in het emmertje helder (niet troebel) blijft.
- Laat enkele drijvende waterplanten in je emmertje zitten.

Je kan scheppen in 2 verschillende waterplassen en deze met elkaar vergelijken.

Je kan de groep in kleinere groepjes (4 of 5) verdelen. Hun opdracht: ze nemen elk beestje onder de loep, brengen ze op naam en duiden het aan op de aanstiplijst.

Intermezzo's

Voor de jongere kinderen:

1. Laat de kinderen hun waterdiertjes volgens aantal poten ordenen.
(0 – 4 – 6 – of meer dan 6 poten)
2. Hoe ademt een waterdiertje? Laat de kinderen hun diertje gedurende een paar minuten bekijken. Gebruik de verschillende (aquarium)bakken. Hang een de symboolkaart per bak.
 - snorkel o.a. muggenlarve, staafwants, waterschorpioen, keverlarve,...
 - luchtflessen (zoals een duiker) o.a. waterkever, duikerwants, waterspin, poelslak,...
 - kieuwen (zoals de vissen) o.a. nimf waterjuffer, larve slijkvlieg, larve eendagsvlieg,...

3. Wat is de zwemwijze van het waterdiertje? Hoe beweegt het waterdiertje zich vooruit?
Laat de kinderen hun diertje gedurende een paar minuten bekijken.
 - roeispanen o.a. schaatsenrijder, ruggenzwemmer, waterkever,...
 - raketmotor o.a. larve libel
 - slangenbeweging o.a. bloedzuiger

4. Als je meerdere (verschillende) waterkevers vindt: laat de kinderen ze observeren.
Wat zijn de verschillen en wat zijn de gelijkenissen? Kijk goed naar de ligging van de ogen, de vorm van de rug (de dekschilden), de lengte, de poten,...

Voor de oudere kinderen:

1. Laat de kinderen de volgende waterdiertjes goed observeren en hun verschillen / gelijkenissen ontdekken.
 - een ruggenzwemmer (of bootsmannetje) en een schaatsenrijder
 - een larve van een waterjuffer en een larve van een glazenmaker
 - een watervlokreeft en een waterpissebed
 - een poelstek en een posthoornstek
 - een staafwants en een waterscorpioen
 - een larve van een slijkvlieg en een larve van een één-dagsvlieg (haft)

2. Ga samen op 'libellenjacht'.
Probeer eventueel met een schepnet een waterjuffer (een slanke libel) te vangen, zodat de kinderen dit insect van dichtbij kunnen bekijken.

Observeer de vliegende en stilzittende libellen en waterjuffers.

- Hoe vliegen en jagen ze?
- Hoe vrijen ze? Kijk naar het paringswiel.
- Hoe kruipen de larven uit het water en veranderen ze in een volwassen vliegende libel?
In de maanden april en mei, op zonnige dagen, kan je heel mooi zien hoe de larven uit het water kruipen en uit hun larvenhuid ontsnappen.

Na de observatie van de libellen kan je aan de hand van de foto's de metamorfose van de libel (viervlek) vertellen. Deze foto's kan je ook uitdelen aan de groep.

3. Wie is mijn waterdierdje?

Laat de kinderen een identiteitsfiche van hun gevonden waterdierdje maken.

4. Hoe gezond is het water?

Bepaal samen met de kinderen de kwaliteit van het water. Zie verder.

5. Wie eet wie op?

Speel met de kinderen het voedselketenspel. Zie verder.

6. Ken je de waterdierdjes?

Rond af met de waterdierdjesquiz. Zie verder.

Aanstijpt ongewervelde waterdiertjes (1)

Welke ongewervelde waterdiertjes heb je gevonden? Zoek hun naam op.

Ongewervelde dieren zijn dieren zonder ruggengraat en beenderen. 2 diertjes op deze lijst zijn gewerveld. Weet jij welke?

Duid de diertjes aan in de tabel. Doe dit met een eikeltje, een steentje, een blaadje of ... iets anders dat je vindt.

Ik ben	Die heb ik gezien!	Ik ben	Die heb ik gezien!
poelslak		nimf van een waterjuffer (slank)	
posthoornslak		nimf van een glazenmaker (dik)	
schijfhoornslak		slijkvlieglarve	
erwtmossel		nimf van een haft (= eendagsvlieg)	

zwanenmossel		keverlarve	
bloedzuiger		geelgerande watertor	
larve pluimmug		schrijvertje	
larve vedermug of dansmug		kokerjuffer met koker	
larve steekmug		waterschorpioen	

Aanstijlijst ongewervelde waterdiertjes (2)

Ik ben	Die heb ik gezien!	Ik ben	Die heb ik gezien!
zoetwaterpissebed		staafwants	
zoetwatervlokreeft		ruggenzwemmer (of bootsmannetje	
watermijt		duikerwants	
waterspin		schaatsenrijder	
kikkervisje		vijverloper	
salamandervisje		schaatsenrijder	

DE METAMORFOSE VAN DE OEVERLIBEL

Binnen 3 uur van zwemmer tot vlieger

Joost '06

IDENTITEITSKAART/FICHE WATERDIERTJE

Wat is mijn naam?

Tot welke familie of stam behoor ik?

Geef mij een bijnaam (dit is een eigen verzonnen naam die goed bij mij past).

Waar leef ik?

op de bodem

tussen de planten

op het water

juist onder het wateroppervlakte

op een vis of slak

Aantal poten

geen

1

2

4

6

8

meer dan 8

Hoe adem ik?

via kieuwen

af en toe happen

via luchtbel of 'duikfles'

via een 'snorkel'

anders:

Hoe zwem ik?

ik heb roeispanen

ik beweeg zoals een slang

op mijn zij

op mijn rug

ik kruip

anders:

Welke opvallende kenmerken heb ik?

Ik eet graag...

Dit zijn mijn vijanden...

Teken mij. Gebruik de achterzijde van dit blad.

OPDRACHT: WELKE AMFIBIE BEN IK?

Naast talrijke ongewervelde diertjes, leven ook amfibieën in het water. Het kan zijn dat jij één van deze diertjes hebt gevangen.

Vissen kunnen nooit zonder water. Amfibieën komen op het land, maar hebben altijd een vochtige omgeving nodig. Hun eitjes leggen ze altijd in het water.

Weet jij wat een amfibie is? Vertel!

Wat doen we?

- We zoeken op welke amfibie we hebben gevangen.

Wat heb je nodig?

- zoekkaart 'amfibieën'

Hoe doe je het?

1. Observeer het diertje goed.
2. Neem de zoekkaart en begin bij START. Door ja/nee-vragen op te lossen kom je tot het antwoord.

Vragen?

1. Wat is het verschil tussen een vis en een kikkervisje?
2. Wat is het verschil tussen een salamandervisje en een kikkervisje?
3. Welke verschillen zie je tussen het kikkervisje en de volwassen kikker?
4. Hoe ademt een kikker (in het water)?

OPDRACHT: WELKE EEND (OF WATERVOGEL) BEN IK?

Ook verschillende vogels houden van water. Reigers zitten dikwijls aan onze vennen. Ze kunnen zich urenlang stilhouden... totdat ze een smakelijke kikker kunnen happen.

Daarnaast zie je veel eenden op onze vennen. De bekendste is onze wilde eend. Aan hun vederdracht kan je duidelijk zien wie het mannetje en wie het vrouwtje is. In het voorjaar, als je langs de oevers loopt, kan je een broedende eend tegenkomen. Ssst, niets zeggen of doen... loop gewoon stilletjes terug.

Wat doen we?

- We observeren de eenden en andere watervogels.
- We zoeken de naam van de eend (of de watervogel op).

Wat heb je nodig?

- zoekkaart 'eenden en andere watervogels'

Hoe doe je het?

1. Door stil te zijn kan je de watervogels rustig bekijken.
Hoe zwemmen ze? Hoe zoeken ze naar voedsel? De één doet al gekker dan de ander.
2. Weet je welke eend of watervogel je ziet? Neen, gebruik de zoekkaart. Zoek de naam op.

Vragen?

1. Welke eend is het mannetje? Dit noemen we een woord. Welke eend is het vrouwtje?
Waarom verschillen ze van kleur?
2. Mocht je een veer vinden, neem ze mee en bekijk ze goed.
Laat een druppel water op de veer vallen. Wat zie je? Wat merk je op?

Intermezzo's

1. Heb je kikkerdril en kikkervisjes gevonden (voorjaar)?

Laat de kinderen de kikkerdril voelen en de kikkervisjes observeren. Laat ze de verschillende stadia van de kikkervisjes zoeken. Bespreek samen de levenscyclus van de kikker. Eventueel kan je ook met de foto's werken.

2. Heb je een kikker en een pad gevangen?

Onderzoek samen wat het verschil tussen een kikker en een pad is? Deze diertjes zitten echter in stress. Hou ze dus niet te lang vast, zodat ze kunnen bekomen. Te veel stress kan tot hun dood leiden.

3. Heb je een salamandervisje en een kikkervisje geschept?

Zoek samen naar de verschillen en de gelijkenissen. Salamandervisjes lijken precies op draakjes. In de eerste stadia hebben ze uitwendige kieuwen in hun nek.

Uitleg

Amfibieën zijn gewervelde dieren. Amfibie komt van het Griekse woord amfibios, dat betekent dubbelleven. Amfibieën (zoals padden, kikkers, watersalamanders) maken de metamorfose (gedaanteverwisseling) van het leven in het water naar leven op de aarde: van kieuwen naar longen.

Amfibieën zijn koudbloedige dieren. Ze kunnen niet zelf hun temperatuur (zoals bij de mens) regelen. Hierdoor hebben ze weinig zuurstof nodig. Zo ademen ze voornamelijk via de huid, die rijkelijk voorzien is van bloedvaatjes, en via de slijmhuide van de mondholte. Er is ook longademhaling, maar deze is niet echt krachtig. De larven ademen via uitwendige kieuwen: dunne huidslipjes, waar het bloed doorheen stroomt.

Levenscyclus kikker

In het voorjaar (afhankelijk van temperatuur) komt de kikker uit haar winterslaap. Ze legt kikkerdril in het water. Na enkele dagen komt er een kikkervisje uit. Die leeft als een vis in het water. Een andere naam voor kikkervisje is dikkopje. Het heeft een dikke kop en een staartje waar hij mee zwemt. Na nog een paar dagen beginnen zijn pootjes te groeien en de staart wordt kleiner! Eerst komen de achterpootjes, daarna de voorpootjes. Dan kan het kikkertje niet meer in het water leven en kruipt ie op de kant. De achterpootjes zijn sterke springpoten geworden. Ook het voedsel verandert nu: van planten en wat dierlijke resten in het water naar het vangen van insecten.

Marjolein Spitteler

Dit zijn de verschillen tussen padden en kikkers.

Padden

Pad is 's nachts actief

Leggen eitjes in een streng

Hebben korte, dikke achter pootjes

Maken korte hupjes / kruipen

Leeft op het land, maar heeft wel water nodig

Kleine of geen zwemvliezen

Drogere, bobbelige huid

Ronde snuit

Bolvormige ogen waarmee ze 's nachts

goed kunnen zien

Kikkers

Kikker is overdag actief

Leggen eitjes in een hoopje

Hebben lange achterpoten

Maken grote sprongen

Leeft in en bij het water

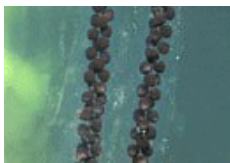
Zwemvliezen tussen de tenen

Vochtige, slijmerige huid

Iets spitsere snuit

Rust 's nachts

Paddendril

Kikkerdril

Dit zijn hun gelijkenissen: het zijn amfibieën (en zijn dus koudbloedig), ze hebben grote ogen, ze houden een winterslaap, ze hebben allebei een kleverige tong waarmee ze insecten vangen, ze leggen allebei eitjes die zich op eenzelfde wijze tot kikker / pad ontwikkelen.

OPDRACHT: HOE GEZOND IS HET WATER?

Het aantal verschillende soorten waterdiertjes én de meest speciale waterdiertjes bepalen hoe gezond of hoe ziek het water is. Laten we eens kijken.

Wat doen we?

- We onderzoeken hoe gezond het water is met de hulp van de gevonden waterdiertjes.

Wat heb je nodig?

- de aanstiplijst 'waterdiertjes', aangeduid (ingevuld)
- de tabel 'waterkwaliteit'

Hoe doe je het?

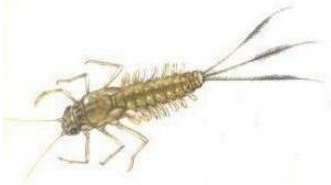
1. Neem de aanstiplijst 'waterdiertjes'. Hoeveel verschillende soorten heb je gevonden?
2. Wat is het meest speciale waterdiertje dat je hebt gevonden?
Welke is het meest voor vervuiling gevoelige diertje dat we hebben gevangen?

Vragen?

1. Welke waterkwaliteit heeft deze waterplas dan? Is ze gezond of vervuild?

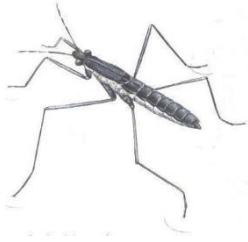

Tabel waterkwaliteit

<p>Ik ben het <u>meest gevoelig</u> voor vervuild water</p> <p style="text-align: center;"></p> <p>Deze diertjes leven in het water</p>	<p>Dit water is</p>	<p>Het water voelt zich</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"><div style="text-align: center;"><p>kokerjuffer met koker</p></div><div style="text-align: center;"><p>schrijvertje</p></div></div>	<p>zuiver</p>	<p>kerne gezond</p>
<div style="text-align: center;"><p>nimf van haft (= larve eendagsvlieg)</p></div>	<p>zeer licht vervuild</p>	<p>gezond</p>

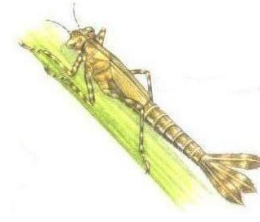
DE HOGE RIELEN

schaatsenrijder

nimf (of larve) glazenmaker (libel)

nimf (of larve) waterjuffer

licht vervuild

onwel

keverlarve

posthoornslak

poelslak

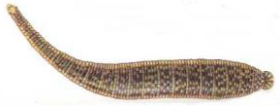
erwtenmossel

matig vervuild

ziek

DE HOGE RIELEN

wantsen

zoetwaterpissebed

steekmuglarve

bloedzuiger

borstelworm (tubifex)

larve vedermug

sterk vervuild

heel ziek

 <p>rattenstaartlarve</p>	<p>zeer sterk vervuild</p>	<p>doodziek coma stervend</p>
<p>geen</p>	<p>dood</p>	<p>dood</p>
<p>Deze diertjes leven in het water</p> <p>Ik ben het <u>minst gevoelig</u> voor vervuild water</p>	<p>Dit water is</p>	<p>Het water voelt zich</p>

WATERQUIZ

Materiaal

- antwoorddruppels met A, B en C (print af)
- de quizvragen
- eventueel een fluitje

Opstelling

Verdeel de groep in 4 of 5 kleinere groepjes.

Doel van het spel

De kinderen hebben de waterdiertjes onderzocht. Deze quiz test hun waarnemingsvermogen en hun kennis. Het is een goede afsluiter van het wateronderzoek.

Aantal spelers

Dit speel je met heel de groep.

Spelverloop

Stel telkens een vraag en geef de antwoordmogelijkheden (a, b of c). Per groep steken ze hun antwoorddruppel omhoog. Elk juist antwoord, levert één punt op.

Tip: Wanneer de kinderen het diertje niet onmiddellijk kunnen voorstellen, toon dan de foto (van de determineerkaartjes) of nog beter het diertje in levende lijve. Zo kunnen ze het diertje goed bekijken. Je kan ook werken met de zoekkaart.

Variante

Zoek 3 bomen uit die de antwoordmogelijkheden a, b of c voorstellen. Elk groepje staat achter een afgesproken lijn. Per vraag spreken ze af wie gaat lopen naar de boom met de juiste

antwoordmogelijkheid; elk groepje stelt zich best in een rij op.

Stel telkens een vraag en geef de antwoordmogelijkheden. Elk groepje overlegt kort. Bij het fluitsignaal loopt de renner van elk groepje naar de juiste antwoordboom.

Quizvragen

1. Dit weekdiertje woont in een schelp. De schelp bestaat uit twee delen, die als een scharnier van een deur open en dicht kunnen. De schelp is vrij plat en niet als een spiraal gedraaid.
 - a) posthoornslak
 - b) zoetwatermossel
 - c) poelslak
2. Dit waterdiertje zwemt altijd op zijn rug. Van de zes poten zijn de achterste poten heel lang. Hij gebruikt ze als roeispanten.
 - a) bootsmannetje (wordt inderdaad ook ruggenzwemmer genoemd)
 - b) zoetwatervlokreeft
 - c) keverlarve
3. Van de zes poten van dit diertje zijn de voorste twee tangvormig! Het lijkt daardoor op een landdiertje, waarnaar het ook vernoemd is.
 - a) libellenlarve
 - b) zoetwaterpissebed
 - c) waterschorpioen
4. De voortbeweging van dit diertje lijkt op die van een rups. Als het zwemt, lijkt het op een slangenbeweging. Het heeft twee zuignapjes. Met zijn zuigmond zit het diertje vast op vissen of waterslakken.
 - a) bloedzuiger
 - b) platvorm
 - c) muggenlarve
5. Dit waterdiertje is een weekdier met een opgerolde, spiraalvormige schelp. De schelp wordt maar een vingernagel dik.
 - a) erwtenmossel
 - b) posthoornslak
 - c) schijfhoornslak

6. Spinnen hebben acht poten. Dit diertje heeft er meer en behoort tot de familie van de kreeftachtigen. Het lichaam van dit diertje is gebogen. Het zwemt zijwaarts.
- (water)vlokreeft
 - zoetwaterpissebed
 - slijkvlieglarve
7. Dit diertje lijkt wel op een wandelende tak. Hij heeft een lange adembuis, een soort van snorkel, die hij tegen het wateroppervlak houdt. Hij heeft zes poten, waarvan de twee voorste poten klein en tangvormig zijn.
- waterschorpioen
 - staafwants
 - schaatsenrijder
8. De huidskleur van dit waterdier loopt uiteen van felgroen tot zwartbruin. Het heeft geen wratten op de huid en springt van de ene vijver naar de andere vijver.
- salamander
 - pad
 - kikker
9. Het leven van dit diertje speelt zich af op het wateroppervlak. Met zijn lange poten loopt hij over het water en voelt hij of er bijvoorbeeld een vlieg is gevallen. Zo ja, dan rent hij erop af en peuzelt hem op.
- bootsmannetje (of ruggenzwemmer)
 - schaatsenrijder
 - schrijvertje
10. Dit diertje woont in een als een spiraal gedraaide schelp. Dit huisje eindigt in een spitse punt. De kleur van de schelp is egaal en er lopen geen donkere banden over de schelp.
- poel­slak
 - posthoorn­slak
 - schijfhoorn­slak
11. Dit diertje is enorm vraatzuchtig. Het lust graag kikkervisjes. Hij heeft een platte kop met twee grote tangen, zijn kaken. Staat hij op uitkijk, dan houdt hij zijn achterlijf tegen het wateroppervlak zodat hij kan ademen.
- waterkeverlarve

- b) muggenlarve
- c) slijkvlieglarve

12. Ook dit diertje is vernoemd naar een landdier. Op het land tref je dit diertje in vochtige hoekjes aan. Het behoort tot de familie van de kreeftachtigen. Het heeft meer dan acht poten en scharrelt graag op de bodem van de waterplas.

- a) (water)vlokreeft
- b) larve van een haft (of eendagsvlieg)
- c) zoetwaterpissebed

13. Dit diertje kom je zowel in als buiten het water tegen. Springen kan hij niet echt, maar wel klimmen en lopen als de beste. Hij heeft vier poten en een wratachtige huid en geen staart.

- a) kikker
- b) pad
- c) salamander

14. Dit diertje heeft zes poten en een korte stekelige staart. Hij is breed van gestalte. Het is een echte roofdier. Met zijn vangmasker, een verlengde onderlip, vangt hij alles binnen zijn bereik.

- a) waterjufferlarve
- b) libellenlarve
- c) haftenlarve (larve van een eendagsvlieg)

15. Dit diertje zie je pas als het beweegt tussen dode stengels, blaadjes en steentjes. Logisch, het heeft een zelfgemaakt huisje van dit materiaal en voelt zich daarom veilig.

- a) kokerjuffer
- b) schijfhoornslak
- c) libellenlarve

Bron: http://www.ontwerpatelier.nl/digitaleopleidingsschool/binnen/uploads/152/vragen_ouderwaterdieren.doc

A

B

C